

Gemeente Renkum

Voorstel aan de raad

Verantwoordelijk team

Team Regie en Projecten

Nummer

Kenmerk

126808

Raad d.d.

25-11-2020

Paragraaf begroting

2M

Portefeuillehouder

J. (Joa) Maouche MSc

Steller

M. (Manon) Wille

Datum

13 oktober 2020

Onderwerp

**Beleidsmatige verankering
rioleringsbeheer**

Geadviseerd besluit

1. opnemen strategische onderdelen vGRP+ 2016-2020 in instrumentarium Omgevingswet
2. het huidige vGRP+ Water Stroomt 2016-2020 verlengen tot en met 31 december 2021
3. Een beheerplan riolering 2022-2026 vaststellen, vóór de begrotingsbehandeling in 2021

Toelichting op beslispunten

Volgens de huidige wetgeving (van kracht tot en met 31 december 2021) moet een gemeente te allen tijde beschikken over een geldig Gemeentelijk Rioleringsplan (verder GRP). In het GRP wordt beschreven welk ambitieniveau de gemeente nastreeft in het omgaan met de gemeentelijke watertaken en wat daar voor nodig is, beleidsmatig en operationeel.

Met betrekking tot afvalwater (riolering) en de kapitaalgoederen die daarvoor in beheer zijn gaat een GRP zowel over beheersmatige aspecten als over investeringen. Ook gaat een GRP in op zowel technisch-inhoudelijke aspecten als financiële aspecten (kostendekkingsplan). Het huidige GRP (vGRP+ Water Stroomt) heeft een looptijd tot en met 31 december 2020.

Om een goed financieel plaatje te maken van de te verwachten uitgaven in relatie tot het ambitieniveau is inzicht nodig in de aanwezige infrastructuur. Hoe groot is dit, van welk materiaal is het gemaakt, wat is de leeftijd, wat is de huidige toestand, dat soort vragen. Dit worden ook wel 'statische gegevens' genoemd. Op basis daarvan kan een uitvoeringsprogramma gemaakt worden, waarin duidelijk wordt op basis van welke criteria besloten wordt tot (grootschalig) onderhoud, renovatie of vervanging en wat dat kost. Deze informatie is nodig voor het maken van een kostendekkingsplan dat opgenomen moet zijn in het beheerplan. De informatie wordt zo compleet mogelijk gemaakt; daar wordt op dit moment extra inzet voor gepleegd.

Op 1-1-2022 wordt de Omgevingswet van kracht en bestaat het GRP in de huidige vorm niet meer. De inhoud van het GRP wordt dan op een andere manier geborgd. Strategische uitgangspunten worden opgenomen in instrumenten van de omgevingswet. De meer operationele aspecten uit het GRP worden opgeschreven in een beheerplan riolering en water. Om het mogelijk te maken om een beheerplan riolering en water in werking te laten treden per 1-1-2022, is het wettelijk

noodzakelijk om de looptijd van het huidige GRP met een jaar te verlengen. Het verlengen van het huidige vGRP+ Water Stroomt is een bevoegdheid van de raad.

Beoogd effect

Wij willen een goed onderbouwd beheerplan riolering maken dat een goed inzicht biedt in de benodigde investeringen op korte en middellange termijn. Hiermee wordt de bepaling en inzet van de rioolheffing doelmatiger.

Kader

De Wet milieubeheer (Wm, art. 4.22) bepaalt dat de gemeenteraad periodiek een GRP vaststelt voor een periode die door de raad wordt bepaald.

In het GRP staat welke voorzieningen er aanwezig zijn voor het afvoeren van afvalwater en regenwater en wat het beleid en ambitieniveau is voor de gemeentelijke zorgplichten voor water (ook grondwater). Verder wordt aangegeven hoe omgegaan wordt met investeringen (aanleg en vervanging), beheer, de milieugevolgen en de financiële gevolgen.

De Wm gaat per 1-1-2022 op in de Omgevingswet. In de Omgevingswet is het GRP geen verplichte planfiguur meer; de inhoud van het 'oude' GRP moet echter geborgd blijven.

Argumenten

1. De Omgevingswet wordt op 1-1-2022 van kracht. Dit is een integraal kader voor de ruimtelijke inrichting van de gemeente. Ook uitgangspunten en ambities over het omgaan met water horen hierbij. Daarom is het van belang de (niet-operationele) strategische uitgangspunten uit Water Stroomt in instrumenten in het kader van de Omgevingswet te integreren.

2. Het kost veel tijd en inzet om voor slechts 1 jaar een GRP 'oude stijl' op te zetten. De gevolgen voor de uitvoering van het rioleringsbeheer zijn minimaal en rechtvaardigen deze inzet niet.

3.1 Voor een doelmatige inzet van de middelen en het voorkomen van kapitaalvernietiging is het van belang om duidelijk te hebben wanneer er waar wordt ingegrepen op basis van gegevens die zo goed mogelijk zijn. Aan de kwaliteit van de gegevens wordt op dit moment gewerkt (basis op orde).

De informatie over wanneer er wáár wordt ingegrepen wordt vastgelegd in een beheerplan riolering, waar ook het kostendekkingsplan voor de riolering bij hoort.

3.2 In Renkum willen we toewerken naar het beter en integraal beheren van de openbare ruimte. Daartoe is afgesproken dat alle vakgroepen (beheerdisciplines) een sectoraal beheerplan maken, die via bijvoorbeeld een integraal beheerplan met elkaar verbonden kunnen zijn. In de prioritering en planning kan met de sectorale beheerplannen in de hand een betere integrale afweging plaatsvinden, waardoor er een zo efficiënt mogelijk kostenplaatje bereikt wordt. De vakgroep riolering en water wil daar graag aan bijdragen.

3.3 Hoewel de wettelijke verplichting tot het hebben van een GRP vervalt per 1-1-2022, is het ook daarna belangrijk helder te hebben waaraan de rioolheffing wordt uitgegeven.

Onderwerp

beheerplan riolering

Datum

13 oktober 2020

Kenmerk

126808

Pagina

2 van 5

Kanttelingen

1. Het is nog niet helemaal duidelijk wat het meest geëigende Omgevingswetinstrument zal zijn. We kunnen ons voorstellen dat onderdelen in de Omgevingsvisie moeten worden opgenomen, maar dit zal erg afhangen van de keuze rond de scope van deze visie ('willen we een dun boekje of een dik boekwerk'). Als de strategische uitgangspunten niet passen in de Omgevingsvisie, moeten ze vastgelegd worden in een ander instrument (Omgevingsprogramma??). Afhankelijk van de planning daaromtrent moet er wellicht nog een andere tussenoplossing gevonden worden.

2. Door een jaar langer door te werken met het huidig GRP wordt in 2021 vooral ingezet op de operationele taken (naast uiteraard de voorbereidingen voor het beheerplan riolering). Riolvervanging en renovatie is ook in het huidige GRP gepland, zodat er doorgedaan kan worden op de ingezette lijn (werk-met-werk). Ook wordt ingezet op het op orde krijgen van de data op orde als input voor nieuw beheerplan. Investerings worden niet geïntensiveerd ten opzichte van de periode 2016-2020, omdat nog niet duidelijk is of dit nodig gaat zijn.

3.1 In de ideale situatie wordt het beheerplan riolering (veel) eerder vastgesteld, liefst zelfs vóór het vaststellen van de Verordening Rioolheffing 2021. Dit is echter niet haalbaar, o.a. omdat de kwaliteit van de statische gegevens volstrekt onvoldoende is om nu al een reëel beheerplan neer te leggen.

3.2 De verwachting van veel inwoners en raadsleden is dat met het vaststellen van een nieuw GRP/beheerplan en een nieuw kostendekkingsplan een reductie kan plaatsvinden op de rioolheffing. Het overgrote deel van de uitgaven die gefinancierd worden via de rioolheffing gaat echter over het in stand houden en goed laten functioneren van kapitaalgoederen (riolering en rioolgemaal, IBA's). De beleidsvrijheid is hier heel klein. Gezien ontwikkelingen als heviger buien als gevolg van klimaatverandering verwachten wij eerder dat een lichte stijging van de rioolheffing nodig zal zijn. De klimaatverandering maakt nodig dat we de inzet op afkoppelen moeten intensiveren en meer rekening moeten houden met schadegevallen als gevolg van wateroverlast door extreem weer.

Draagvlak

Inwoners mogen verwachten van de gemeente dat de onderbouwing van de rioolheffing goed is en dat de watertaken naar tevredenheid worden ingevuld. Inwoners zijn niet direct op de hoogte van de wijze waarop de gemeente deze verwachting vormgeeft.

Aanpak/Uitvoering

In het traject om te komen tot een Omgevingsvisie wordt vinger aan de pols gehouden met betrekking tot water en riolering, opdat de strategische uitgangspunten hier eventueel een plek in krijgen. Als het niet wenselijk of mogelijk blijkt om strategische uitgangspunten rond water en riolering in de Omgevingsvisie te verankeren wordt gezocht naar een alternatief binnen de instrumenten van de Omgevingswet. Tegelijkertijd wordt er dus ook kennis op dit punt vergaard.

Onderwerp

beheerplan riolering

Datum

13 oktober 2020

Kenmerk

126808

Pagina

3 van 5

Op dit moment wordt gewerkt aan een standaard opzet voor alle beheerplannen Openbare ruimte, opdat de vakgroep riolering deze opzet kan gebruiken om nog vóór de begroting 2022 (dus uiterlijk in het najaar van 2021) een beheerplan riolering ter besluitvorming aan de raad te kunnen voorleggen. Voordat het nieuwe beheerplan riolering opgesteld wordt, vindt een evaluatie plaats van het huidige GRP.

Communicatie

Het advies is om de communicatie hierover via de officiële besluitenlijst te laten lopen. Dit advies is tot stand gekomen in afstemming met het team communicatie. Er is dan ook geen persbericht gemaakt.

Financiële consequenties

Het GRP is een raamplan. In het vGRP+ Water Stroomt 2016-2020 is in grote lijnen aangegeven met welke investeringen de gemeente, aangaande het rioolstelsel, hemel- en grondwater, in de toekomst rekening moet houden. Het kostendekkingsplan zoals opgenomen in het GRP biedt de financiële vertaling van het beleid en de bijbehorende maatregelen. Verder geeft het een doorkijk in de financiële consequenties van dit beleid op lange termijn (2075).

Bij het huidige GRP is een aantal uitgangspunten gehanteerd, zoals:

- de beschouwde periode is 60 jaar (2016-2075);
- bij de berekeningen is uitgegaan van vorming van een voorziening die aan het eind van de berekende periode minimaal nihil bedraagt;
- kostendekkend tarief over een periode van 60 jaar.

Het verlengen van het huidige GRP tot en met 31-12-2021 leidt niet tot financiële bezwaren. De – theoretische- planning in het huidige GRP voor jaarlaag 2020 kan als uitgangspunt blijven dienen. De begrote inkomst voor jaarlaag 2020 dient, net als in voorgaande jaren, als uitgangspunt voor het bepalen van de rioolheffing 2021.

Juridische consequenties

Het vaststellen van een GRP is de bevoegdheid van de gemeenteraad. Ook besluiten dat wij nog een jaar doorgaan met het huidige vGRP+ 2016-2020 is een bevoegdheid van de raad.

Met dit voorstel wordt voldaan aan het bepaalde in art. 4.22 van de Wet milieubeheer die nu nog van kracht is. In dit artikel staat onder andere dat het plan een overzicht bevat van de in de planperiode aan te leggen of te vervangen voorzieningen. Met de verlenging van het vGRP+ Water Stroomt wordt in 2021 vooral ingezet (naast uiteraard de voorbereidingen voor beheerplan riolering) op de operationele taken en worden investeringen niet geïntensiveerd ten opzichte van de periode 2016-2020.

Met de invoering van de Omgevingswet vervalt de Wet Milieubeheer en is het GRP geen verplichte planfiguur meer.

WMO-aspecten

Niet van toepassing

Gezondheid

Onderwerp

beheerplan riolering

Datum

13 oktober 2020

Kenmerk

126808

Pagina

4 van 5

Dankzij riolering komen (vuil)watergerelateerde ziekten als de pest niet of nauwelijks meer voor en is de hygiënische situatie sterk verbeterd. Vanuit volksgezondheid gezien is riolering en het adequaat omgaan met regenwater heel erg belangrijk. Hoewel 'riolering en water' en gezondheid onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn, hebben de beslispunten an sich geen effect op de gezondheid.

Duurzaamheid

Hoewel het omgaan met afvalwater en regenwater ontegenzeggelijk relaties kent met bijvoorbeeld klimaatverandering, hebben de beslispunten an sich geen effect op dit thema.

Effect op vermindering regeldruk

Dit voorstel draagt niet bij aan de vermindering van de regeldruk. De regeldruk neemt echter ook niet toe.

Alternatieven

geen